

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 17.05.2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Одлуком бр. 1051/1 од 01.04.2013. године Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Менсура Зукорлића.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Мирјана Теодосијевић, редовни професор (од 2005), Турски језик и књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>2. Др Ксенија Ајкут, ванредни професор (од 2012), Турски језик и књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>3. Др Реџеп Шкријељ, доцент (од 2010) за историју уметности, општу историју и културу, Државни универзитет у Новом Пазару</p>
II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Менсур Зукорлић, рођен 18.09.1965. у Орљу, општина Тутин, основну школу завршио је у Рибарићима. По завршетку основне школе уписује Медресу Алауддин у Приштини, коју завршава 1984. године. Након средње школе одлази на одслужење војног рока у ЈНА. По завршетку војног рока уписује Оријенталну филологију на Филозофском факултету Универзитета у Приштини. Дипломирао је 25.01.1990. године. Након завршених студија борави у Јордану и Турској ради усавршавања језика. По повратку у земљу запошљава се у Исламској заједници у Пријепољу, где ради до 1994, а затим одлази у Беч где у једној средњој школи предаје арапски и турски језик и њихове културне и цивилизацијске тековине. Након затварања те школе враћа се у Нови Пазар, где наставља да ради у средњој верској школи као професор. Магистарске студије уписује на Филолошком факултету у Београду 2002. године. Након положених свих предвиђених испита, 15.04.2006. године одбранио је магистарски рад на тему „Однос Кур’ана према поезији” и стекао академски назив Магистра филолошких наука. Запослен је у Средњој верској школи „Синанбегова медреса“ у Новом Пазару, у којој од 2007. године врши и функцију директора школе.</p>
III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Књиге:</p> <p>1. <i>Муслиманско–бошњачка имена</i>, Ел-келимех, Нови Пазар, 2000</p> <p>2. <i>Енциклопедија питања и одговора о Кур’ану</i>, Графостил, Крагујевац, 2011</p> <p>Чланци и радови:</p> <p>1. <i>Вакуфи и њихова злоупотреба у</i>: Вакат. Часопис за веру и културу, год. I, бр. 2, 2011, стр. 10.</p> <p>2. <i>Касиде и илахије кроз визуру муслиманског и бошњачког учења и рецитовања у Новом Пазару у</i>: Вакат.</p>

	<p>Часопис за веру и културу год. I, бр. 3, 2011. године, стр. 23-24.</p> <p>3. <i>Културно хисторијски споменици Новог Пазара</i> у: Вакат. Часопис за веру и културу год. I, бр. 4, 2011, стр. 14-15.</p> <p>4. <i>Село Морани - бошњачка оаза спокоја</i> у: Бошњачка ријеч. Часопис за друштвени живот и културу санџачких Бошњака), Нови Пазар, Год. IV, број 23. јануар 2011, стр. 91.</p> <p>5. <i>Сто хиџретских година једног бошњачког мевлуда</i> у: Бошњачка ријеч. Часопис за друштвени живот и културу санџачких Бошњака, Нови Пазар, Год. III 2008, број 9.</p> <p>6. <i>Проблем палестинског народа</i> у: Нови Хоризонти. Часопис за научну и духовну афирмацију. Објављено у три броја стр. 50, 51 и 52, Зеница, 2002.</p> <p>7. <i>Прогон муслимана из Шпаније</i> у: Глас Ислама. Часопис за веру културу и науку, Нови Пазар, 2003, стр. 18.</p>
IV	<p>ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ</p> <p>Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Менсур Зукорлић испуњава све услове за израду докторске дисертације.</p>
V	<p>ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА НАПОМЕНА:</p>
	<p>За ментора је предложена др Мирјана Теодосијевић, редовни професор за Турски језик и књижевност Филолошког факултета у Београду, Катедра за оријенталистику</p> <p>Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Yugoslavya'da Konuşulan Türkçe'nin Sadeleştirilmesi ve Eşanlamlı Kelimelerin Yanlış Kullanılması</i>, Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi Tebliğleri, I. Türk Dili, Cilt 1, İstanbul, 1985, 261-265. 2. <i>Jezik štampe turske narodnosti u Jugoslaviji</i>, POF, Sarajevo, 1987, br. 37, 91-118. 3. <i>Vežbanja iz savremenog turskog jezika sa tekstovima</i> (sa dr Ermanom Artunom), Filološki fakultet, Beograd, 1988, 224. 4. <i>Poznavaoci turskog jezika kod Srba</i>, Zbornik radova Orijentalistika 70, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, 1997, 53-74; 24 cm. 5. <i>Türkçe-Sırpça Sözlük</i>. Hazırlayanlar: Prof. Dr. Slavoljub Djindjić, Doç. Dr Mirjana Teodosijević, Prof.Dr Darko Tanasković), TDK, Ankara, 1997 6. <i>Mustafa Kemal Atatürk u jugoslovenskoj javnosti</i>, Nea, Beograd, 1998, 279 str.+33. 7. <i>Turski jezik u svakodnevnoj komunikaciji</i>, Čigoja štampa, Beograd, 2004, 329 str. 8. <i>Прецизније одређење појмова отомански, османски, османлијски и турски</i>, Српски језик, 15/1-2, година XV, Београд 2009, стр. 651-656. 9. <i>Türkçe Asıllı Sözcükler Sırpça'da Modadan Çıkıyor mu?</i>. Türkçe'nin Balkan Dilleri Üzerine Etkisi Sempozyumu Bildirileri, 29 Mayıs 2009 / Üsküp, MATÜSİTEB-TİKA, Üsküp, 2010, str. 75-81. 10. <i>Турцизми у топонимима Београда</i>, Анали Филолошког факултета. Свеска посвећена Ратку Нешковићу, 23, Свеска I, Београд 2011, стр. <p>Комисија сматра да проф. др Мирјана Теодосијевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Оријенталистике - Туркологије</p>
	<p>VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:</p> <p>ОЦЕНА:</p> <p>1. формулације назива тезе (наслова) <i>Облици оријенталне културе на простору југозападне Србије</i></p> <p>Комисија закључује да је радни назив тезе <i>Облици оријенталне културе на простору југозападне Србије</i> прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.</p>

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме: Ова тема произилази из потребе да у нашој филолошкој науци буде заступљена монографска студија која ће акрибично обрадити област и домете културе у југозападној Србији, где већину становника чине они који су у великој мери подлегли оријенталним утицајима у готово свим областима живота. Тема је уско повезана са историјском прошлошћу балканских народа, с нагласком на историјски пут акултурације на југозападу Србије и погледом на садашње стање у компаративном смислу у односу на ближу прошлост.

Дугогодишња владавина Османлија на јужноевропском простору, то јест на Балкану, оставила је важне и значајне трагове у свеукупном животу Балкана. Посебно су градови и области са доминантном муслиманском популацијом били подложни утицају тзв. оријенталног начина живота и утицају оријенталних језика (османлијског, арапског и персијског), посебно на плану формирања и коришћења вокабулара. Ово поље је, када је реч о југозападу Србије, остало слабије неистражено, као и дела писаца који су у свом стваралаштву и дневној комуникацији користили неки од оријенталних језика. Угледни филолог др Драга Ћипића је још 1955. године изјавио „да је недопустиво чишћење турцизама из српског језик, сматрајући да је то неприродан и насилан чин јер су речи турског порекла, па и друге, персијске и арапске, које су Турци донели, код нашег народа о давно прихваћене. Оне су стилски, језички и структурално утопљене у наш језик. Без многих од њих небисмо могли, јер немамо замену. Како би смо другачије звали: јорган, јастук, јелек, шећер, памук, башту, мараму, кашику, бубрег, чарапу, челик, калуп, ракију?...Таквих речи по реченицама је око десет хиљада, а у народу чак неколико десетина хиљада. Замислите како звучи *На Дрини мост*?“

Топоними, ономастика, језик, обичаји са елементима оријенталног, чак и у савременим животним околностима, детерминирају целокупни животни амбијент, а нарочито традиционалне облике културе живљења исламске популације на овим просторима и данас. Нарочито је у том погледу евидентан и стабилан утицај на језик у мањим популационим срединама.

Под утицајем поменутих језика и оријенталне културе, данас у новопазарском крају и шире, виде се наслаге и утицај разноврсне културне традиције Истока, готово у свим облицима културе и традиције, а посебно у неким областима и манифестацијама живота као што су давање посебних личних имена, у обичајима и обредима везаним за верски живот становника исламске вере, у култури исхране, народној уметности и у опште у онемо што се обично дефинише општим појмом - фолклор. У свим тим облицима живота становника југозападне Србије препознаје се и прожимање спољне и унутрашње културе, што до сада није довољно истражено и објашњено.

Уз постојећу литературу, која ни издалека није исцрпела све могућности проучавања акултуралних питања на свим овим до сада поменутим пољима, јавља се озбиљна научна потреба за једном општом синтезом, а остало је и много простора да се постојећим сазнањима, закључцима и запажањима дода и понешто ново и корисно. Ово би подразумевало и компаративно праћење ситуације на терену, посебно у последњих неколико деценија, када појачно образовање, развој образовних институција, појава сателитске телевизије и могућности интернета, уз нужно кретање становништва ка већим културиним центрима и срединама, лагано мења читав традиционални начин живота и навике које из тога произилазе. Зато је корисно испитати и утврдити које су средине и облици живота најчвршће остали везани за оно што се у најширем смислу разуме као оријент.

За ову баштину, са чијим се многобројним манифестацијама и данас срећемо, може се рећи да је настала на засадама исламске културе и традиције, пре него оријенталне културе. С обзиром на то да је ова култура дошла с Турцима-Османлијама и да новопазарска регија и шири простор потпадалају под ту културу, да ту, како је већ напоменуто, има и оних стваралаца који су се изражавали не само на локалном језику, већ и на оријенталним језицима. У том смислу наведимо суд признатог научника Недима Филиповића, који, између осталог, каже: „Према основним књижевним, естетским и научним резултатима те културне творевине (стваралаштво на оријенталним језицима) не смемо се односити отуђено, јер се у њима конкретизовала умна енергија нашег човека, па нити је историјски реално, нити цивилизацијски рационално да то механички одбацимо као странпутицу нашег духа.“ При томе треба имати на уму да је тај изразито цивилизацијски и културолошки структурисан концепт трајно актуелан на балканским просторима, без обзира на свеprisутан продор савремене глобалне цивилизације која неумитно продире и у оне најзатворније популационе средине, мада је исламска цивилизација својим вишевековним присуством, а нарочито преко вере, нужно конципирала и ситуирала постојећи цивилизацијски концепт можда трајно у неким областима. Потребно је истаћи и то да је овај простор Србије у том погледу у великој мери научно неистражен, а последица таквог стања је недовољна научно-истарживачка транспарентност у истраживачком раду, што оставља простор и за одређене и непријатне политичке манипулације, нетолеранцију и културални неспоразум.

Мада је још у раном прошлом веку у великој мери проучено питање које се најчешће именује као утицаји оријенталне културе у нас, јужних Словена, чини се да је ово важно питање, не само за културу и филологију када је реч о југозападној Србији, остало помало забачено. Глиша Елезовић и делимично Тихомир Ђорђевић су, истина, донекле овој регији посветили своја истраживања, али је тек после Другог светског рата њој више пажње и акрибије посветио др Ејуп Мушовић, значајни јавни и научни посленик из тога дела Србије. Културно-историјско наслеђе ове регије данас се мора посматрати са једног много ширег научног становишта него што је то био случај раније и уз помоћ осталих хуманистичких дисциплина, које треба да омогуће потпуни приступ утврђивању и посматрању антрополошких, етничких, културалних и језичких посебности тога региона. Ово питање је данас посебно актуелно и важно с обзиром на то да је дошло после Другог светског рата и посебно у последњим трима деценијама до значајне промене у националној структури становништва, а да су последње две деценије прошлог века донеле и неку врсту обнове или реоријентализације културе у југозападној Србији. Теза би морала да све ово обради и објасни и да утврди данашње стање у културном животу југозападне Србије.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 48 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Avdić, Hakija, *Položaj Muslimana u Sandžaku*, Sarajevo, 1991
2. Adamović, Milan, *Neke osmanske etimologije*, Anali Filološkog fakulteta, br. 10, Beograd, 1970, str. 61-69.
3. „Almanah“ časopis za proučavanje, prezentaciju i zaštitu kulturno-istoruske baštine Muslimana-Bošnjaka, бр 17-18, Podgorica, 2001. godine; број, 19-20, Podgorica, 2002. godina; број, 21-22, 2002. godine; број, 23-24, Podgorica, 2003.
4. Anton, Hangi, *Život i običaj muslimana*, Svjetlost, Sarajevo, 1990
5. Андрејевић, Андреј, *Алун-алем џамија у Новом Пазару* у: Новопазарски зборник, 1/1977, Нови Пазар, стр. 121-136.
6. Bajraktarević, Fehim: *Arabica kao treći alfabet naše pismenosti*, Anali Filološkog fakulteta, VII, Beograd, 1967, str. 149-150.
7. Bajraktarević, Fehim: *O našim mevludima i o mevludu uopšte*, Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Beograd, XVII/1937, стр. 1-37.
8. Bajraktarević, Fehim, *Esnafi i obrti u Sarajevu*, Sarajevo, 1958
9. Башић, Горан, *Положај Бошњака у Санџаку*, Београд, 2002
10. Већовић, Узејр, *Husejn Pašina Džamija u Pljevljima*, Podgorica, 2006
11. Braun Maximilian, *Die Anfänge der Europaisierung in der Literatur der moslimischen Slaven in Bosnien und Herzegovina* U: Slavisch-Baltische Quellen und Forschungen, Heft VII, Leipzig, 1934
12. Влаховић, Бреда, *Нови Пазар – Култура становања*, Новопазарски зборник, бр. 2, 2003, Нови Пазар, стр. 15-22.
13. Елезовић, Глиша, Глигорије, *Речник Косовско метохишког дијалекта*, 1932.
14. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Svjetlost, Sarajevo, 1975
15. Зиројевић, Олга, *Јевреји-Нови Пазар- Исламизација*, Новопазарски зборник бр. 19, Нови Пазар, 1995, стр.103-107.
16. *Зборник историјског музеја Србије 13-14*, Београд, 1977.
17. Зиројевић, Олга, *Нови Пазар у турским изворима до краја XVII века*, Новопазарски зборник бр.1, Нови Пазар, 1997, стр.111-120
18. Imamović, Mustafa, *Zbornik radova simpozijuma u Sarajevu*, 22-23. 04. 1995
19. Inaldžik, Halil, *Istorija osmanskog carstva*, Beograd, 1974
20. Цвијић, Јован, *Балканско полуострво*, САНУ, 1987
21. Калеси, Хасан, *Најстарији вакуфски документи у Југославији*, Прве оријенталне библиотеке у југословенским земљама, Београд, 1964
22. Конијанин, Омер, *Новопазарска чаршија*, Новопазарски зборник, Нови Пазар бр.17 год./1993, стр. 129-146.
23. Милић Ф. Петровић, *Документи о Рашкој области 1900-1912*, Београд, 1995

24. Мушовић, Ејуп, *Дервишки- Нови Пазар* бр. 17, 1993, стр. 73-90.
25. Мушовић, Ејуп, *Нови Пазар-Варош махала*, Новопазарски зборник бр. 19, 1995, стр. 21-30.
26. Мушовић, Ејуп, *исламски сакрални споменици Новог Пазара*. Новопазарски зборник бр. 9, 1985, стр. 67-98.
27. Мушовић, Ејуп, *Сјеничка нахија*, XVI в. бр.4, 1980. стр. 39-64.
28. Memić, Mustafa, *Bošnjaci – Muslimani Sandžaka i Crne Gore*, Sarajevo 1996.
29. Peco, Asim, *Turcizmi u Vukovim rječnicima*, Beograd, 1987.
30. Радовановић, Милош, *Нови Пуар, стара чаршија*, Новопазарски зборник, бр. 15, 1991
31. Rizvić, Muhsin: *Pojavni okviri i unutrašnje osobenosti alhamijado litarature*, Zbornik radova posvećenih Salki Nazečiću, Sarajevo, 1972
32. Spaho, Fehim: *Staroslovenski crkveni stihovi u arapskom pismu*, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, XLIII, Sarajevo, 1931
33. Селимовић, Салих, *Кладница, (код Сјенице) Становништво*, Новопазарски зборник, бр.14, Нови Пазар, 1990, стр. 121-136.
34. Sijarić, Camil, *Zapisi o gradovima*, Sarajevo, 1976
35. Ujkanović, Enver, *Islamska terminologija u jugoslovenskoj upotrebi od 1918-1990*, Novi Pazar, 2011.
36. Hodžić, Šaban, *Istorija islamske kulture*, Jedinstvo, Gračanica, Tuzla, 1973
37. Хадровић, Сафет, Врбички, *Бошњаци муслимани народ вјера културта*, Нови Пазар, 2001.
38. Хатиџа, Чар Дрндар, *Нови Пазар – Оснивање*, Новопазарски зборник бр. 8, -Нови Пазар, 1984, стр. 77-102.
39. Храбак, Богумил, *О идентификацију Паса са новим Пазаром*, Новопазарски зборник бр. 19, Нови Пазар, 1995. Стр.265-273
40. Šabanović, Hazim, Kraište, *Isa-Bega Isakovića. Zbornik katastarskih popisa iz 1455. godine*, Sarajevo, 1964.
41. Škaljić, Abdulah, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo, 1979
42. Čelebi, Evlija, *Putopis po jugoslovenskim zemljama*, Sarajevo, 1967
43. Цвијић, Јован, *Балканско полуострво*, САНУ, 1987

4. циљеви истраживања

Основни циљ истраживања је да се на основу доступних извора, и истраживањима на терену, што потпуније и свеобухватније сагледа и опише култура, обичаји и утицаји оријенталне културе у југозападној Србији. Средина која ће се проучавати јесте исламска, али ће се утврдити и објаснити утицаји оријенталне културе тамо где су заједнички за припаднике не само исламске већ и православне вере. Наш циљ је да се што је могуће исцрпије и свеобухватније прикаже, образложи и документује утицај културе оријента у југозападној Србији. Према досадашњим проучавањима и увидима, бројна су сведочанства која говоре и кажују о утицају културе оријента на живот и обичаје становника југозападне Србије. То је видљиво и на први поглед свакоме ко дође споља у ову средину. У том смислу, постоје и многобројни културни споменици из турског периода који чине веома важан део културне баштине овог дела Србије. Мада је дух те културе највећим делом дошао извана, али се та, да кажемо нова, синкретичка култура сама подизала, градила се и усклађивали с приликама и схваћањима околине, и у томе су учествовали највећим делом домаћи људи, и муслимани и хришћани.

Привлачност и прихватање оријентално-исламске цивилизације и културе произишавали су из разних околности. Она није само донела нову веру, већ ју је учвршћивала, па сходно тој вери стварала и посебан привредни амбијнт. Некима је доносила виши животни стандард, некима уносила нове потрошачке потребе и навике, развијала естетска осећања, стварала своју интелигенцију. Многе навике и обичаји су се променили доласком оријенталног обрасца живљења. Новоформирани виши друштвени staleж је тражио узор у тој култури, тежио да опонаша живот турске господе и тиме деловао на шире окружење око себе. Радом би се утврдило како су се примали у широј популцију нови културни обрасци и ко су били носиоци тог новог начина живота.

У току рада ће се на основу постојећих извора и литературе, личног искуства докторанда и провере на терену, обрадити употреба турцизма, као веома важног показатеља о утицајима оријентално - исламске цивилизације на јужнословенске народе, са посебним освртом на југозападни део Србије. Такође ће се обрадити и народна ношња у југозападној Србији, која ј постала сасвим оријентална. Штавише, још у доба српског националног препорода велики културни реформатор Вук Караџић прогласио је турски вез важним делом националне ношње. У том смислу посебно је интересантно присуство оријенталног у Јеванђељу, које је украсио писац поп Вук 1608. године у цркви Благовештења у селу Карану, код Ужичке Пожеге. Загорка Јанаћ је ту нашла изразиту исламску декорацију, тако да је закључила да је, осим попа Вука, у изради овог јеванђеља

учествовао и световни мајстор калиграф, по својој прилици муслиман, вешт и рутиниран у осликовању персијске и уопште исламске орнаментике.

Предложено испитивање турцизама требало би да резултира добро документованим увидом у утицај турцизама и оријенталних елемената у наше крајеве. Чињеница да је службени језик био османлијски, такође је важан чинилац за ширење ове културе, посебно на књижевном и верском плану. У раду треба да се утврди значај народних гуслара у ширењу оријенталне културе, пре свега гуслара Авда Међедовића, према оцени Алберта Лорда гуслара "хомерских вредности" као и других певачи почев од Ђорђа Хуса до Ашира Ђоровића.

Оријентални облици уметности ће такође бити предмет истраживања. У југозападној Србији та уметност је тежила ка томе да се складно уклопи у културне навике и естетски амбијент, и да се природни ресурси до максимума искористе. Тежња исламске културе да се хармонизује са природом снажно се манифестује у готово свим облицима народног стваралаштва. Декоративни елементи оријентално-исламске уметности заступљени су у градитељству, производима уметничког обрта, у израђевинама од бакра, злата и сребра, гвожђа и других метала, керамици, опремању књига у народним текстилним рукотворинама, а пре свега, у везу и ћилимарству.

У раду ће се утврдити оријентални елементи културе у целокупном животу и његовим манифестацијама у југозападној Србији, са посебним акцентом на муслиманско окружење у којем се ти утицаји најшире и најснажније испољавају.

Хипотезе:

Основне хипотезе на којима ће се заснивати израда ове дисертације су следеће:

Историјски развој културних токова и образовања у југозападној Србији и оријентална култура у области југозападне Србије:

- а) продор Турака-Османлија на нашим просторима условио је нови друштвени и културни поредак;
- б) Турци-Османлије су донели домаћем становништву трећу монотеистичку веру, ислам и заједно са њом и исламску културу, обичаје и др;
- в) турски и арапски језик као основне компоненте исламске цивилизације;
- г) развој народне лирике по узору на оријенталну кроз језик и мелодију;
- д) диванска књижевност са којом је дошла и исламска култура и цивилизација - њен настанак;
- е) верске и друге обичаје као израз оријенталне културе;
- ж) верски и грађански живот у хармонији и дисхармонији;
- з) облике друштвено-привредног живота као хуманитарна димензија живота.

5. очекивани резултати

Очекује се да ће дисертација понудити поуздан преглед процеса прихватање ислама и асимилирања који је извршен на тлу југозападне Србије. Затим се очекује да ће дисертација донети нова сазнања о томе да ли су Турци-Османлије били само пуки освајачи или и носиоци једне нове цивилизације, која се заснивала на дугој традицији градског живота на оријенту. Са разлогом се може очекивати да ће овакво широко концептирана тема допринети и потпунијем сагледавању убрзане урбанизације градова југозападне Србије, као и процеса преображаја усменог стваралаштва, материјалне и духовне културе у југозападној Србији где је исламска цивилизација и култура утиснула дубок печат за време власти Турака Османлија.

6. план рада

Структура рада ће бити тематска, са следећим поглављима: I. Увод: У уводу ће се дати критички преглед постојеће литературе која говори о периоду и почецима османлијског продора на просторима југозападне Србије, објасниће се значај проучавања ове теме и методе истраживачког поступка. Даће се и сажет преглед облика и врста оријенталне културе и промене кроз које је пролазила. II. Продор оријенталне културе у југозападну Србију: 1. Оснивање градова у југозападној Србији 2. Прихватање ислама и његове специфичности; III. Културне прилике у области југозападне Србије: 1. културни споменици 2. исламска култура, као вид личног опредељења 3. оријентална култура као културна баштина градова југозападне Србије 4. уметност, архитектура, музика, игре и спорт; IV. Културно-просветне прилике у југозападној Србији: 1. развој и утицај арабице код становништва југозападне Србије 2. Градско становништво и развој школства; 3. Сеоско становништво: обичаји 4. Топономастички изрази оријенталног порекла 5. Оријенталне речи и учење оријенталних језика 6. културно - просветне прилике код муслиманског и српског живља; V. Утицај оријентално-исламске културе у калиграфији у верским објектима и староградским кућама југозападне Србије; 1. калиграфија и њен утицај на унутрашњи

ентеријер верских и других објеката; VI. Закључак

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: Очекује се да ће дисертација понудити поуздан преглед процеса прихватање ислама и асимилирања које је извршено на тлу југозападне Србије. Затим се очекује да ће дисертација донети нова сазнања о томе да ли су Турци-Османлије били само пуки освајачи или и носиоци једне нове цивилизације, која се заснивала на дугој традицији градског живота на оријенту. Са разлогом се може очекивати да ће овакво широко конципирана тема допринети и потпунијем сагледавању убрзане урбанизације градова југозападне Србије, као и процеса преображаја усменог стваралаштва, материјалне и духовне културе и југозападној Србији где је исламска цивилизација и култура утиснула дубок печат за време власти Турака Османлија. У том смислу, ова дисертација пружа добре могућности да се резултати истраживања презентују научној јавности на један нов, прегледан и убедљив начин што би допринело и бољем међусобном разумевању и драгоцену културалној размени на овим просторима. Теза би морала да све ово обради и објасни и да утврди данашње стање у културном животу југозападне Србије. Дакле, ради се свакако о једној тези која ће дати нови увид у стање културе, у целокупном њеном значењу и испољавању, али и представљати и хронику таквих догађања на том важном плану за живот сваке хумане средине. У нади да ће кандидат за израду ове тезе, мр Менсур Зукорлић дати и неке смернице за будућа кретања и истраживања у тој области и помоћи да се овом тезом превазиђу и нека неразумевања међу културума и њиховим носиоцима, тополо препоручујемо да се мр Менсору Зукорлићу одобри израда докторског рада на тему *Облици оријенталне културе на простору југозападне Србије*.

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **Менсур Зукорлић** подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Оријенталистике - Туркологије

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Мирјана Теодосијевић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **Менсура Зукорлића** и предложене теме докторске дисертације *Облици оријенталне културе на простору југозападне Србије* а да се за ментора именује др Мирјана Теодосијевић, редовни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

Referring to